

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl předsedkyní JUDr. Lenkou Kaniovou v právní věci žalobce: **ŠKO-ENERGO, s. r. o.**, se sídlem Tř. Václava Klementa 869, Mladá Boleslav 1, zastoupený společností VORLÍČKOVÁ PARTNERS s. r. o., se sídlem Jungmannova 31, Praha 1, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, o žalobě proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Praze ze dne 14. 11. 2011, čj. 4278/11-1400-201897, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 20. 11. 2012, čj. 46 Af 6/2012 – 43,

t a k t o :

Řízení se přerušuje.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Předmět řízení

[1] Finanční úřad v Mladé Boleslavi (dále jen „správce daně“) vydal dne 6. 6. 2011 platební výměr, kterým v souladu s § 7a a § 14a zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí (dále jen „zákon o dani darovací“) vyměřil žalobci daň darovací ve výši 20.473.152 Kč. Předmětem daně bylo bezúplatné nabytí povolenek na emise skleníkových plynů v letech 2011 a 2012 pro výrobu elektřiny v zařízení, které k 1. lednu 2005 nebo později vyrábělo elektřinu na prodej třetím osobám a ve kterém probíhá z činností, na které se vztahuje obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, pouze spalování paliv výrobcem elektřiny (§ 6 odst. 8 zákona o dani darovací). Žalobce podal proti uvedenému rozhodnutí správce daně odvolání, ve kterém argumentoval jeho nezákonností z důvodu neústavnosti a nedostatků právní úpravy, což je v rozporu s čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod.

[2] Odvolání žalobce žalovaný v záhlaví specifikovaným rozhodnutím zamítl s tím, že uvedená daň byla stanovena na základě zákona; do zákona o dani darovací byla zakotvena novelou zákonem č. 402/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů (zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů).

[3] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu ke krajskému soudu, který svým v záhlaví označeným rozsudkem napadené rozhodnutí zrušil pro jeho nezákonnost a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení. V odůvodnění svého rozsudku krajský soud posuzoval povahu daně darovací z bezplatně přidělených emisních povolenek z hlediska práva EU, zejména její soulad se směrnicí 2003/87/ES, o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství a o změně směrnice Rady 96/61/ES (dále jen „směrnice 2003/87/ES“). Uvedl, že směrnice Evropského parlamentu 2009/29/ES, kterou se mění směrnice 2003/87/ES daně nijak neharmonizuje, ale ani nepřipouští, aby členské státy prostřednictvím daňové politiky narušovaly plnění svých povinností stanovených touto směrnicí. Z pohledu uvedené směrnice je totiž stát povinen naplnit cíl čl. 10 směrnice, tj. přidělit 90 % emisních povolenek zdarma, a nemůže vnitrostátními opatřeními dosažení tohoto cíle mařit. Zavedení darovací daně z bezplatně přidělených emisních povolenek tak podle krajského soudu dosahuje účinku rozporného s čl. 10 této směrnice.

[4] Soud se dále zabýval otázkou, zda je možné se od čl. 10 směrnice 2003/87/ES odchýlit. Poznamenal, že systém obchodování s emisními povolenkami ve smyslu této směrnice má umožnit, aby bylo tržními mechanismy dosaženo redukce emisí v těch odvětvích, kde lze snížení dosáhnout nejlevněji. Novela však nutí výrobce elektřiny ke snižování objemu emisí bez ohledu na to, zda snížení jejich objemu není efektivněji dosažitelné v jiných odvětvích výroby. Skutečnost, že darovací daň zatížila pouze jedno z odvětví zahrnutých do systému obchodování s emisními povolenkami, je způsobilá narušit dosahování cílů směrnice a vede k závěru o rozporu dotčené úpravy s evropským právem, neboť přijatá novela nesplňuje podmínky přísnějšího opatření podle čl. 193 Smlouvy o fungování EU. Žalovaný byl dle názoru soudu povinen respektovat přímý účinek čl. 10 směrnice 2003/87/ES a rozpornou novelu zákona o dani darovací neaplikovat.

II.

Argumentace kasační stížnosti a vyjádření žalobce

[5] Proti rozsudku krajského soudu brojil žalovaný (stěžovatel) kasační stížností z důvodu jeho nezákonnosti ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a nepřezkoumatelnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[6] Právní pochybení spatřuje stěžovatel v závěru soudu, že uvalení daně darovací na bezplatně přidělené emisní povolenky je v rozporu s právem ES.

[7] Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku spočívá podle stěžovatele v tom, že soud neuvedl, jakým způsobem mohl správce daně a žalovaný postupem *ex lege* zároveň zákon porušit, pokud soud toliko uvedl, že postupovali dle zákona o dani darovací, nicméně to nebylo v daném případě správné. Stěžovatel proto namítl, že soud v řízení o žalobě nezkoumal soulad rozhodnutí s platným právem, jímž jsou správní orgány vázány, ale posuzoval otázky souladnosti právní úpravy s právem ES, což mu v takovém případě

nepřísluší. Navíc z rozsudku není zřejmé, jak měly správní orgány postupovat a jaký závazný právní názor z něj vzešel.

[8] Stěžovatel dále připomněl, za jakých podmínek může mít směrnice přímý účinek, a uvedl, že v případě, kdy členský stát poruší komunitární právo, má jednotlivec právo dovolávat se náhrady škody. Rozhodnutí správního orgánu proto nemohlo být shledáno nezákonným.

[9] Podle názoru stěžovatele je zřejmé, že směrnice 2003/87/ES, jejímž cílem je vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, upravuje odlišnou materii, a v rámci eventuálních průsečíků odlišné aspekty takové materie, než zákon o dani darovací. Daň darovací navíc není v rámci EU harmonizována; její úprava proto spadá do pravomoci členských států. Není tak možné, aby se soud dovolával toho, že správce daně měl při zjištění neslučitelnost zákona o dani z příjmů s právem ES, toto právo aplikovat přednostně před právem vnitrostátním.

[10] Vzhledem k existenci zákona č. 402/2010 Sb., jenž zavedl do zákona o dani darovací bezúplatné nabytí povolenek na emise skleníkových plynů v letech 2011 a 2012, nemohl žalobce legitimně očekávat, že správce daně nevyměří z emisních povolenek, které bezplatně obdržel, darovací daň. Stěžovatel zdůraznil, že žalobci byly emisní povolenky přiděleny bezúplatně (což je určující podmínkou pro uplatnění darovací daně), proto mohlo být toto bezúplatné nabytí předmětem daně darovací.

[11] Stěžovatel také odkázal na nálezní pléna Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 17/11, kde mimo nekonfliktnosti vnitrostátní úpravy a evropské direktivy Ústavní soud dospěl k závěru, že se nejedná o retroaktivní zdanění.

[12] Na základě výše uvedeného stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

[13] Ve svém vyjádření ke kasační stížnosti žalobce zejména uvedl, že nepovažuje rozsudek krajského soudu za nepřezkoumatelný, neboť z něj jasně vyplývá, jak soud posoudil otázku, zda emisní povolenky přidělené v letech 2011 a 2012 podléhají dani darovací. Stěžovatel se ztotožňuje se závěrem krajského soudu, že předmětná úprava daně darovací je v rozporu s komunitárním právem. Postupem správních orgánů byl žalobce *de facto* zkrácen a omezen na svém vlastnickém právu, neboť stát formou daně darovací od něj vybral úplatu z přidělených emisních povolenek, která mu nenáleží.

III.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[14] Podle § 48 odst. 3 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) může předseda senátu usnesením řízení přerušit, jestliže zjistí, že probíhá jiné řízení, jehož výsledek může mít vliv na rozhodování soudu o věci samé nebo takové řízení sám vyvolá.

[15] Nejvyšší správní soud při předběžném projednávání věci zjistil, že v současnosti před Soudním dvorem EU probíhá řízení ve věci C-566/11 (Spojené věci C-566/11, C-567/11, C-580/11, C-591/11, C-620/11, C-640/11) o žádosti španělského soudu o rozhodnutí o následující předběžné otázce: „*Může být článek 10 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství a o změně směrnice Rady 96/61/ES, vykládán v tom smyslu, že nebrání uplatnění takových vnitrostátních právních předpisů, jako jsou právní předpisy, přezkoumávané v tomto řízení, jejichž cílem a dopadem je snížení odměny za výrobu elektřiny o částku odpovídající hodnotě povolenek na emise, které byly v příslušném období bezplatně přiděleny?*“ V této věci bylo dne 21. 3. 2013 vydáno stanovisko generální advokátky, nicméně Soudním dvůr EU v tomto řízení doposud nerozhodl a věc v současnosti není ani na programu jednání (nyní dostupném do 24. 10. 2013) uveřejňovaném na webových stránkách www.curia.europa.eu.

[16] Soud má za to, že výsledek uvedeného řízení, tedy rozhodnutí Soudního dvora EU o citované předběžné otázce, může mít klíčový vliv na rozhodování nyní projednávané věci, neboť je v něm taktéž posuzován soulad vnitrostátní právní úpravy stanovující určitou „úplatu“ za bezplatně přidělené emisní povolenky, byť se nejedná o darovací daň jako v české právní úpravě, ale o poplatek na tzv. „nezasloužený zisk“, kterého dosahují podniky vyrábějící energii, jelikož do ceny energie zahrnují hodnotu využitých povolenek na emise, které byly přiděleny zdarma. Vzhledem k tomu, že tato otázka doposud nebyla prejudikována, bude uvedený rozsudek Soudního dvora EU zásadním podkladem pro posouzení souladu české právní úpravy zdanění bezúplatně nabytých povolenek s právem EU.

[17] Z tohoto důvodu předsedkyně senátu rozhodla podle § 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s. o přerušení řízení v souzené věci do doby, nežli Soudní dvůr EU o uvedené předběžné otázce v řízení ve věci C-566/11 rozhodne.

[18] Po dobu přerušení řízení se nekonají jednání a staví se běh procesních zákonných lhůt (i soudcovských lhůt) určených soudním řádem správním (§ 48 odst. 4 s. ř. s.).

[19] V řízení bude pokračováno, jakmile překážka pro jeho přerušení odpadne, popř. nastane jiná skutečnost rozhodná pro pokračování řízení ve věci samé (§ 48 odst. 5 s. ř. s.). O této skutečnosti zdejší soud účastníky usnesením informuje.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. září 2013

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu